

Utlåtande

15.09.2021

Ärende: VN/882/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SLC har tagit del av regeringens förslag till proposition och ger följande utlåtande:

Allmänt:

SLC välkomnar revideringen av inlösningslagen som till stora delar har blivit föråldrad under de 40 år den varit i kraft. SLC anser att det är ytterst viktigt att grundlagens krav på full ersättning vid expropriation av egendom för allmänt bruk uppfylls i alla situationer och att lagförslaget stärker markägarnas och egendomsinnehavarnas rättsskydd.

Detaljkommentarer:

Paragraf 30: SLC anser att det är bra att inlösningsersättningen föreslås bygga på full ersättning enligt marknadsvärde i stället för på gängse pris.

Paragraf 31: SLC anser att värdenedsättning i samband med detaljplanering är problematiskt i förhållande till grundlagens paragraf 15 moment 2 som stadgar att expropriation av egendom för allmänt behov ska ske mot full ersättning. SLC föreslår att paragrafens moment två och tre som stipulerar om värdenedsättning stryks ur lagförslaget.

Paragraf 32: SLC stöder starkt utvidgningen av den så kallade bostads- och näringsgarantin, och principen att ersättningen för det som inlöses, oberoende av marknadsvärdet, ska bestämmas till ett så stort belopp så det täcker anskaffningskostnaderna för motsvarande egendom. SLC föreslår att

paragrafen ytterligare preciseras, så att det entydigt skrivs in att vid inlösen av mark för en kraftledning, ett naturgasnät eller något annat motsvarande projekt som går över skogsmark klart sägs ut att ersättningen ska fastställas till ett så stort belopp så det täcker anskaffningsutgifterna för ett lika stort skogsområde med motsvarande bonitet så att skogsägarens näringsverksamhet tryggas.

Paragraf 38 a: SLC anser att det är bra att inlösningsersättningen alltid höjs för att säkerställa att egendomsinnehavarens rätt till full ersättning i alla situationer. Däremot anser SLC att en förhöjning på 15 procent är för låg för att i alla situationer garantera en full ersättning. SLC påpekar också att grundlagen förutsätter att expropriation av egendom för allmänt behov alltid ska erhålla full ersättning som bestäms genom lag, men att grundlagen inte på något sätt begränsar möjlighet till en högre ersättning än marknadsvärde. SLC föreslår att det vid inlösningsförättning ska bestäms om förhöjning på 25 procent.

Paragraf 47: I utkastet till lagförslag föreslås inga förändring till paragraf 47. Paragrafen möjliggör att vid inlösen för en viss tid, och om ersättningstagaren samtycker därtill, att ersättningen kan utgå som en årlig avgift. Enligt nu gällande praxis så beviljas inte inlösen av användningsrätten för ellinjedragningar för bestämd tid utan de ges alltid tills vidare.

För tillfället så både planeras det och byggs många vindkraftsparker. Markområden för vindkraftsparker tvånginlöses inte utan de byggs på basen av tidsbundna arrendeavtal med markägarna där vindkraftsbolagen förhandlar med markägarna i vindupptagningsområdet om en årlig arrendeavgift per hektar. Från varje vindkraftspark dras det matarledningar till stamnätet. Dessa matarledningar är en naturlig och självklar del av vindkraftsparken. Många vindkraftsbolag skulle idag vara villiga att ersätta de markägare över vars mark matarledningarna går med en årlig ersättning enligt samma principer som i vindkraftsparken men upplever idag att inlösningslagstiftningen förhindrar detta. Det betyder att de markägare som finns inom vindupptagningsområdet och de som finns utanför men över vars marker ellinjegator dras befinner sig i mycket olika förhandlingspositioner och i helt olika rättslägen.

SLC föreslår att paragraf 47 ändras på ett sådant sätt att sökande av inlösen, om ersättningstagaren samtycker därtill, kan åläggas att betala en årlig ersättning och att ett sådant avtal kan fastställas i en inlösningsförättning.

Yksittäisille lausunnonantajille suunnatut kysymykset

Kysymys työ- ja elinkeinoministeriölle, ympäristöministeriölle, liikenne- ja viestintäministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle sekä puolustusministeriölle:

Hallituksen esityksen luvussa 2.1.3. olevaan luetteloon sisältyy hallinnonalaanne kuuluvia säädöksiä, joiden nojalla voidaan myöntää lupa lunastaa toiselle kuuluva alue, perustaa alueeseen käyttöoikeus tai rajoittaa omistajan käyttövaltaa alueeseen. Näistä aiheutuvien korvauskysymysten käsittelemiseen sovelletaan lunastuslain säännöksiä. Ottaen huomioon lunastuslain korvauserusteisiin esitetyt muutokset, pidätkö lakien keskinäistä suhdetta toimivana vai tulisiko lakien välinen suhde järjestää nykyisestä poikkeavalla tavalla?

-

Kysymys Energiateollisuus ry:lle:

Hallituksen esityksen luvussa 4.2.2 on arvioitu lunastuslain korvauserusteiden tarkistamisesta aiheutuvia muutoksia voimansiirtohankkeiden edellyttämien alueiden lunastuskustannuksiin. Pidätkö mahdollisena, että lunastuslain korvauserusteiden muutokset vaikuttaisivat vapaaehtoisin kaupun hankittavien alueiden kauppahintoihin? Jos pidätte tätä mahdollisena, osaatteko arvioida eri verkonhaltijoiden vapaaehtoisin kaupun hankittavista alueista ja oikeuksista maksamien kauppahintojen ja korvausten kokonaismäärää?

-

Kysymys Suomen Turvetuottajat ry:lle

Hallituksen esitykseen sisältyy lakiehdotus turvesuon pakkolunastuksesta annetun lain 1 ja 2 §:n kumoamisesta. Oikeusministeriön käsityksen mukaan turvesuon pakkolunastuksesta annetun lain nojalla ei ole viimeisen 30 vuoden aikana myönnetty lupaa ottaa turvetta toisen alueelta. Pidätkö mahdollisena, että mainitun lain nojalla myönnettyjä lupia olisi edelleen voimassa?

-

Laxåback Jonas
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.